

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Úřad práce České republiky**, se sídlem Karlovo náměstí 1359/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 4. 2014, č. j. 10 Na 90/2013 – 53,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále také „stěžovatel“) v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), jímž bylo zastaveno řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného ze dne 4. 7. 2013, který měl spočívat v zahájení řízení ve věci zastavení výplaty dávky „příspěvek na živobytí“. Stěžovatel požadoval, aby krajský soud určil, že zahájení řízení ve věci zastavení výplaty dávky „Příspěvek na živobytí“ Úřadem práce v Poličce ze dne 4. 7. 2013, bylo aktem vyhrožování žalobci, tedy nezákonným zásahem. Stěžovatel dále požadoval, určit, že požadavek sociálních pracovníc Magistrátu města České Budějovice ze dne 15. 7. 2013, aby prostřednictvím tiskopisu „Informace o užívaném bytě“ přiznal, že neužívá byt, a přiznal, že je osobou bez přístřeší, je nezákonným zásahem.

Krajský soud v napadeném usnesení vycházel z toho, že stěžovatel má v uvedeném řízení povinnost uhradit soudní poplatek za žalobu ve výši 2000 Kč ve smyslu položky 18 bodu 2 písm. d) sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů). O žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků bylo krajským soudem rozhodnuto usnesením ze dne 2. 12. 2013, č. j. 10 Na 90/2013 - 26 tak, že se žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítá. Usnesením krajského soudu

ze dne 11. 12. 2013, č. j. 10 Na 90/2013 - 33, byl stěžovatel opětovně vyzván k úhradě soudního poplatku za žalobu.

Proti usnesení o zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků podal stěžovatel kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud svým rozhodnutím ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 As 134/2013 - 9, zamítl. Po opětovné výzvě k zaplacení soudního poplatku, na níž stěžovatel reagoval pouze další žádostí o osvobození od soudního poplatku spolu s potvrzením o tom, že pobírá dávky pomoci v hmotné nouzi, krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatel nesplnil poplatkovou povinnost ve smyslu § 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, a proto ve smyslu § 9 odst. 1 téhož zákona, po marném uplynutí této lhůty řízení usnesením ze dne 30. 4. 2014, č. j. 10 Na 90/2013 – 53, zastavil.

Opětovnou žádostí stěžovatele o osvobození od soudních poplatků se krajský soud nezabýval, a to s ohledem na skutečnost, že o této žádosti bylo již zdejší soudem rozhodnuto v nedávné době a názor soudu, na jehož základě byla žádost o osvobození od soudních poplatků zamítnuta, byl následně potvrzen také Nejvyšším správním soudem (viz jeho rozhodnutí ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 As 134/2013 - 9).

V kasační stížnosti podané proti v záhlaví uvedenému usnesení krajského soudu o zastavení řízení stěžovatel označil několik pochybení soudu, jež jsou dle jeho názoru důvodem pro zrušení nyní napadeného usnesení. Pověštinou se přitom jedná o ne zcela srozumitelné námitky, nebo o námitky, které se bezprostředně nedotýkají problematiky řešené v napadeném usnesení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval splněním podmínek řízení o kasační stížnosti. Kasační stížnost je podle § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody konstatoval, že napadené rozhodnutí přezkoumá z kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., ačkoli sám stěžovatel své námitky nepodřazuje pod žádný ze zákonem stanovených důvodů. Nejvyšší správní soud dle své konstantní judikatury nicméně vychází z toho, že „pokud ze znění kasační stížnosti vyplývají důvody seznatelné a podřaditelné pod zákonné kasační důvody, není rozhodující, že stěžovatel své důvody nepodřadí jednotlivým zákonným ustanovením, či tak učiní nepřesně.“ (rozsudek ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud neshledal vady, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí (usnesení), jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77). Kasační stížnost lze tedy i při absenci těchto podmínek projednat a jedná se rovněž o kasační stížnost přípustnou. Nejvyšší správní soud se však zabýval pouze těmi kasačními námitkami, které směřují proti žalobou napadenému usnesení. Námitky, které se netýkají důvodů zastavení řízení, nelze podřadit pod důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., což znamená, že se jedná o námitky nepřípustné (§ 104 odst. 4

s. ř. s.). V této souvislosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že námitkami, vztáhnutelnými k neosvobození stěžovatele od soudních poplatků, se ve vztahu k němu meritorně zabýval opakovaně, a mj. již i ve svém rozsudku č. j. 6 As 89/2013 – 13 ze dne 24. 7. 2013.

Právní úprava zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku je obsažena v § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, dle kterého platí, že „*nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zabavení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížností zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.*“ Soud tedy může řízení zastavit tehdy, pokud žalobce nezaplatil soudní poplatek i přesto, že byl před zastavením řízení k jeho zaplacení soudem vyzván. Obě tyto podmínky však byly v případě stěžovatele splněny.

Jak vyplývá ze soudního spisu, krajský soud nejprve zamítl návrh stěžovatele na osvobození od soudních poplatků, a toto zamítavé usnesení potvrdil svým rozhodnutím i Nejvyšší správní soud (viz výše). Po opětovné výzvě k zaplacení soudního poplatku, na níž stěžovatel reagoval pouze další žádostí o osvobození od soudního poplatku spolu s potvrzením o tom, že pobírá dávky pomoci v hmotné nouzi, krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatel nesplnil poplatkovou povinnost ve smyslu § 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, a proto ve smyslu § 9 odst. 1 téhož zákona, po marném uplynutí této lhůty soud řízení nyní napadeným usnesením zastavil.

Nejvyšší správní soud pro dokreslení dodává, že v evidenci zdejšího soudu je vedeno ke dnešnímu dni více než 1000 spisů, v nichž žalobce vystupuje v pozici stěžovatele, resp. navrhovatele, a v nichž brojí převážně proti rozhodnutím Městského soudu v Praze a Krajského soudu v Českých Budějovicích. Lze proto usuzovat, že tyto soudy jsou obdobně jako zdejší soud zahlceny desítkami až stovkami podání, stížností a žalob stěžovatele. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede na různých stupních správního soudnictví takové množství sporů, pochopitelně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem a podáním nemělo být vyhověno. Spory vedené stěžovatelem však vykazují znaky sériovosti a stereotypnosti, v jeho podáních se neustále vyskytují obdobné či zcela identické argumenty, se kterými se soudy již opakovaně vypořádaly, přičemž tato jeho podání vykazují znaky zneužívání práva.

Znaky zneužívání práva zdejší soud vymezil např. v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 - 48. Zneužitím práva se rozumí „*situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdanlivě dovolené.*“ K zákazu zneužití práva se vyjádřil také rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, podle něhož zákaz zneužití práva představuje pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, ke kterým vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu *ultima ratio*, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, s nimiž se může střetnout (usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74).

Takto lze konstatovat, že stěžovatel obecně zneužívá právo na soudní ochranu, je veden snahou vést spor pro spor, nikoliv zájmem o řešení reálně existujících sporů. Podstatná je pak skutečnost, že toto zneužití bylo patrné i v řízení před krajským soudem, přičemž důvody pro tento závěr zdejší soud blíže rozvedl v již zmíněném rozsudku ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 As 89/2013 - 13, na který v tomto směru v podrobnostech odkazuje.

Z výše uvedených důvodů tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení krajského soudu netrpí nezákonností ani jinou namítanou vadou, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalované žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže jí Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu